

Lokale besturen en de coronacrisis

Wim Dries, voorzitter VVSG

Fons Duchateau, vice-voorzitter VVSG

Kris Snijkers, algemeen directeur

Gedachtenwisseling Commissie Binnenland Vlaams Parlement
28 april 2020

Lokale besturen in de vuurlinie

Wat doen de lokale besturen?

- Reorganiseren van de (essentiële) dienstverlening
- Ondersteunen crisisaanpak:
 - Communicatie naar inwoners
 - Matchen vrijwilligers
 - Ondersteuning medische zorg
 - Triagecentra
 - Schakelzorgcentra
- Eigen (flankerend) beleid (bv. lokale economie, sociale dienstverlening)
- Handhaving van de federale maatregelen

1. Wat is de financiële impact voor de lokale besturen?
2. Welke knelpunten ervaren de lokale besturen bij de uitrol en handhaving van maatregelen?
3. Welke (tussentijdse) aanbevelingen formuleert de VVSG?

1. Financiële impact van de coronacrisis

- Financiële impact nog niet exact in te schatten, maar baart zorgen!
- Coronacrisis heeft impact op zowel
 - Inkomsten als uitgaven
 - op korte (2020) en middellange (2021-2022) termijn
- Op korte termijn vooral stijging van uitgaven
- Op middellange termijn komt hier daling van de inkomsten bovenop
- Gemeentelijke meerjarenplannen blijken kwetsbaar voor financiële corona-impact

1. Financiële impact van de coronacrisis

	Korte termijn (2020)	Middellange termijn (2021-2022)
Inkomsten	<ul style="list-style-type: none">• Grote inkomstenbronnen (gemeentefonds, OOV, APB) blijven stabiel• Minderontvangsten uit bv. organisatie activiteiten, retributies, verhuur zalen,...	<p>Minderontvangsten:</p> <ul style="list-style-type: none">• APB: ca. 1/3 effect economische krimp 2020 komt in 2021 en 2/3 in 2022• OOV en bedrijfsbelastingen: impact faillissementen
Uitgaven	<ul style="list-style-type: none">• Extra uitgaven: reorganisatie dienstverlening, triage- en schakelzorgcentra, flankerend beleid (bv. economie), hulpvragen OCMW...• Minderuitgaven: energieverbruik gebouwen, personeelskosten, presentiegelden,...	<ul style="list-style-type: none">• Extra uitgaven: meer hulpvragen OCMW, blijvend hogere functioneringskosten door beschermingsmaatregelen, ...• Minderuitgaven: minder sterke inflatie → geen indexering loon in 2021?

1. Financiële impact van de coronacrisis

Hoe kwetsbaar zijn de lokale meerjarenplannen?

M.a.w. Vanaf welke inkomstendaling of uitgavenstijging worden lokale besturen geconfronteerd met een negatief beschikbaar budgettair resultaat?

- In 2020
- In 2021-2022

1. Financiële impact van de coronacrisis

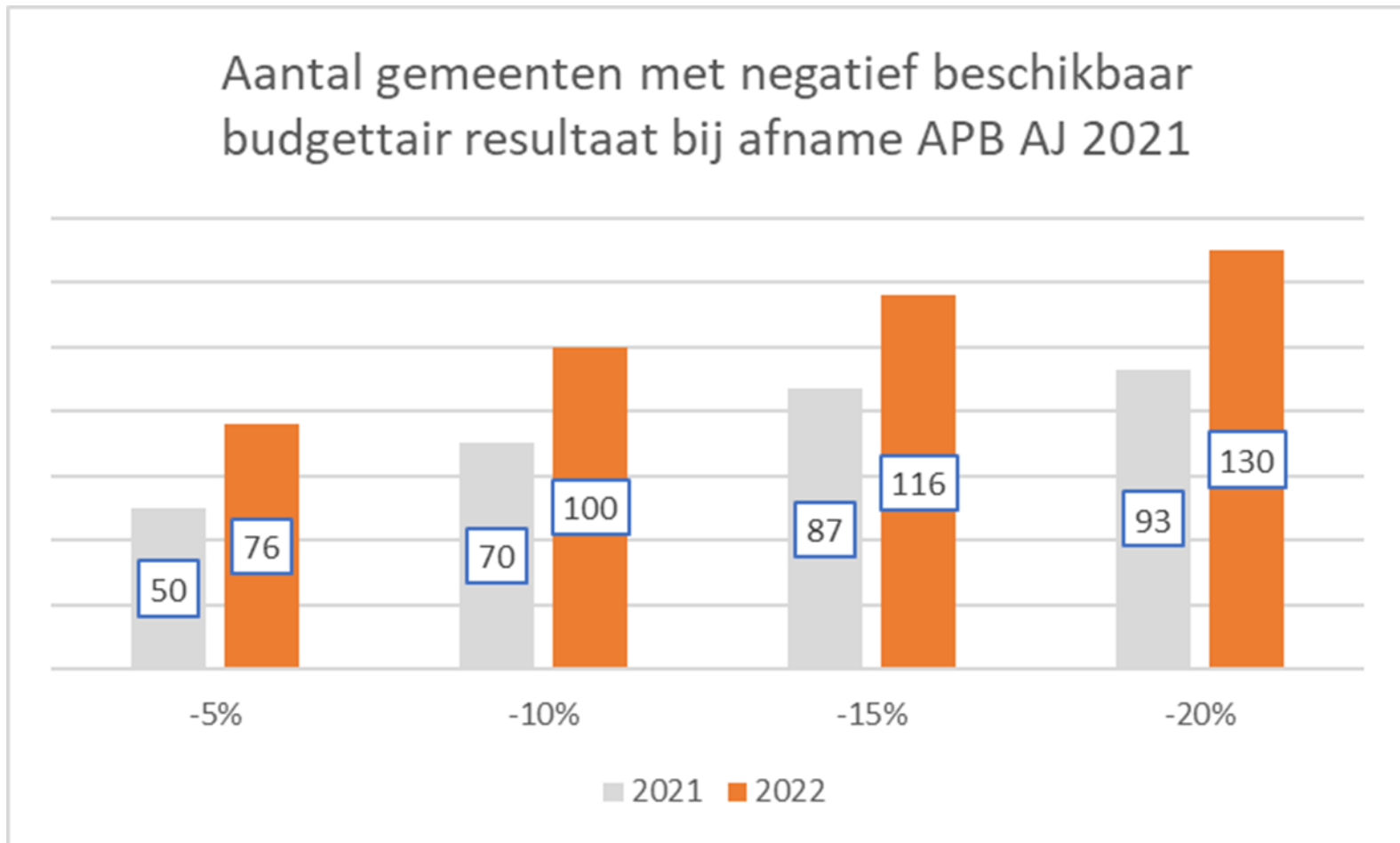
Simulatie eenmalige effecten op inkomsten- en uitgavenpatroon in 2020

Aantal besturen met negatief beschikbaar budgettair resultaat bij uitgavenstijging en ontvangstendaling in 2020

		Stijging exploitatie-uitgaven					
		0%	1%	2%	3%	4%	5%
Daling exploitatie-ontvangsten	0%	0	66	83	98	109	122
	1%	69	85	98	111	123	128
	2%	87	100	112	123	128	136
	3%	101	113	124	131	138	146
	4%	113	124	132	139	149	157
	5%	124	132	140	149	157	161

1. Financiële impact van de coronacrisis

- Simulatie effect afname APB 2021-2022

1. Financiële impact van de coronacrisis

Meer weten?

Lees dan zeker het artikel
*‘Hoe robuust zijn coronavrije lokale
meerjarenplannen’*
van Jan Leroy in het mei-nummer
van **Lokaal**.

2. Knelpunten in de uitrol en handhaving

- Crisiscentra (NCCN, CCVO) zijn bereikbaar en nuttig als uniek aanspreekpunt, maar
 - verkrijgen van antwoorden kan lang duren en
 - impact van opmerkingen op beleid niet duidelijk
- De klassieke top-down keten van crisisaanpak in federale fase (NVR – gouverneur – burgemeester)
 - werkt efficiënt voor het communiceren van maatregelen,
 - positieve rol van gouverneurs
 - maar is minder geschikt voor geven van bottom-up input in (exit-)strategie

2. Knelpunten in de uitrol en handhaving

- Definities en terminologie in het MB en de FAQ
 - Bv. ‘foodtrucks zijn verboden, behalve foodtrucks die meeneemmaaltijden aanbieden (bv. braadkippenkraam)’ ↔ gekende duidelijke definities zoals ‘markten’, ‘ambulante handel openbaar domein’, ‘rondrijdende ambulante handel’
 - Bv. ‘doe-het-zelf-winkels’ en ‘tuincentra’
- Timing van maatregelen
 - MB van 17/4 werd op vrijdagavond gepubliceerd in B.S. met onmiddellijke inwerkingtreding

2. Knelpunten in de uitrol en handhaving

- Maatregelen houden vaak te weinig rekening met complexiteit op het terrein
 - Bv. Aankondiging bezoek in WZC terwijl net de testing en cohortzorg werd uitgerold
- Ontbreken van duidelijkheid en afstemming bij communicatie van (afbouw van) maatregelen
- GAS-handhaving
 - Lange tijd onduidelijkheid
 - Regelgeving is moeilijk toepasbaar en wordt door gouverneurs afgeraden

3. Conclusies en aanbevelingen

- Dit zijn eerste tussentijdse aanbevelingen
- Een evaluatie over de (interbestuurlijke) aanpak van de coronacrisis achteraf zal de overheid waardevolle lessen aanreiken

3. Conclusies en aanbevelingen

- Geef bij het uittekenen van een exit-strategie aandacht aan:
 - Complexiteit van implementatie op het terrein
 - Duidelijk tijdspad
 - Duidelijkheid bij communicatie over maatregelen
 - Samenhang tussen maatregelen en sectoren onderling
- Nood aan betrokkenheid van lokale besturen bij uittekenen van federale maatregelen
 - Afgestemd met/gecoördineerd door Vlaamse overheid (CCVO?) voor gewest/gemeenschapsbevoegdheden?
 - Bv. Taskforce Zomer → heeft impact op NVR

3. Conclusies en aanbevelingen

- Transparante besluitvorming met voorafgaande terugkoppeling naar lokale besturen verbetert kwaliteit besluitvorming
 - Bv. noodbesluiten omgeving, heropening recyclageparken → VVSG kon input geven voor ontwerp teksten
- Responsiviteit en toegankelijkheid van kabinetten/administraties is positief
 - Bv. snelle afstemming i.v.m. werking gemeenteraden, personeel,...
- Nood aan logische en coherente communicatie over de overheidsniveaus heen

3. Conclusies en aanbevelingen

- Ondersteuning rol van lokale besturen is positief
 - Bv. compensatie voor Paasopvang door lokale besturen
- Monitoring van de financiële gevolgen wordt belangrijk!